

HR-1992-1-B - Rt-1992-8

INSTANS:	Høyesterett - dom
DATO:	1992-01-08
DOKNR/PUBLISERT:	HR-1992-1-B - Rt-1992-8
STIKKORD:	Miljøvern. Motorferdsel i utmark. Lovanvendelse. Straffutmåling.
SAMMENDRAG:	To tidligere straffede menn, henholdsvis 23 og 58 år gamle, ble i Høyesterett idømt bøter på kr. 1.000,- og kr. 2.000,- overensstemmende med forelegg for overtredelse av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10. juni 1977 nr. 82, § 12, jfr. § 3. Uttalt at det kunne være tvil om dette var et tilstrekkelig bøtenivå til å skape respekt for forbudet mot motorisert ferdsel i utmark. - De domfelte var frifunnet i herredsretten under henvisning til straffeloven § 57 om rettsvillfarelse. Det var lagt for mild aktsomhetsnorm til grunn. Når det gjelder lovgivningen til vern om miljøet, er det grunn til å sette klare krav til plikten til å undersøke om en handling eller virksomhet er lovlig eller ikke.
SAKSGANG:	Lnr 1B/1992, snr. 220/1991. HR-1992-1-B. Henvisninger: lov-1902-05-22-10-§57 (Strl § 57), lov-1977-06-10-82-§12 (Motorferdsellov § 12). lov-1977-06-10-82-§3 (Motorferdsellov § 3).
PARTER:	Den offentlige påtalemyndighet (Aktor: førstestatsadvokat Iver Huitfeldt) mot 1. A 2. B (Forsvarer: advokat Ole Jakob Bae).
FORFATTER:	Schei, Sinding-Larsen, Dolva, Røstad og Lødrup.

Henvisninger i teksten: [lov-1977-06-10-82-§2](#) (Motorferdsellov § 2), [lov-1981-05-22-25-§268](#) (Strpl § 268)

Avgjørelser

Litteratur

Skriv merknad

Kst dommer Lødrup: Politimesteren i Østerdal utferdiget 12 september 1991 forelegg mot A, f. *. *.1968, og B, født *. *.1933, for overtredelse av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10 juni 1977 nr 82 § 12, jf § 3. Grunnlaget for forelegget var at A "i helgen 26 - 28 juli 1991 i X kommune førte...en moped fra Y til Z og tilbake på en traktorvei."

For Bs vedkommende var grunnlaget for forelegget kjøring av samme strekning helgen etter, men med en Toyota PickUp.

Boten var i foreleggene satt til henholdsvis 1.000,- kroner og 2.000,- kroner.

Foreleggene ble ikke vedtatt, og saken ble i medhold av straffeprosessloven § 268 sendt Nord-Østerdal herredsrett, som 10 oktober 1991 avsa dom med slik domsslutning:

"A, født *. *.1968, og B, født *. *.1933 frifinnes."

Grunnen til frifinnelsen var at herredsretten fant at de tiltalte hadde vært i unnskyldelig rettsvillfarelse.

Saksforholdet fremgår av herredsrettens dom.

Påtalemyndigheten har anket over lovanvendelsen, idet det hevdes at herredsretten har lagt til grunn en for mild norm ved bedømmelsen av aktsomheten.

Anken må gis medhold.

Herredsretten beskriver etter befarings den aktuelle veistrekning

"...som en opparbeidet traktorvei av god standard, som nok også kunne være fremkommelig med vanlig bil, i alle fall i tørre perioder. Det var likevel et svært markert skille

mellom denne veien og den seterveien som førte fram til Y, og den første bakken ovenfor setra var så bratt og ujevn at den ikke ga inntrykk av bilvei. Det var imidlertid klart at traktorveien var opparbeidet i ikke ubetydelig grad, idet man både har skåret seg ned i terrenget og fylt opp, samtidig som det er tatt opp grøfter, lagt stikkrenne og foretatt planering av den naturlige masse som fantes i veitrasen. Det var ikke skilt eller

Side 9

bom ved traktorveiens begynnelse da kjøringen fant sted, men et privat skilt med forbud mot kjøring er satt opp umiddelbart etterpå."

Etter motorferdselsloven § 2 tredje ledd er vei i utmark å anse som utmark hvis den "ikke er opparbeidd for kjøring med bil". Herredsretten har konstatert at "...ferdsel med motorkjøretøy på den omtalte veistrekning ikke er tillatt uten dispensasjon eller spesielt unntak i loven. Slik dispensasjon eller fritaksgrunn etter loven foreligger ikke her."

Etter den beskrivelse som er gitt av veistrekningen, finner jeg det ikke tvilsomt at den må anses som utmark. De objektive vilkår for straff er således til stede.

Jeg kan ikke tiltre herredsrettens syn på at de tiltalte har vært i unnskyldelig rettsvillfarelse. De tiltalte har etter min mening ikke utvist den aktsomhet som må kreves ved overtredelser av motorferdselsloven. Når det gjelder lovgivningen til vern om miljøet, er det grunn til å sette klare krav til plikten til å undersøke nærmere om en handling eller virksomhet er lovlig eller ikke. De tiltalte var begge ansatt i kommunen, og vel kjent med at det er begrensninger for motorferdselen i utmark. At det i lokalsamfunnet - som nevnt av herredsretten - var en meget utbredt oppfatning at det ikke er forbudt å kjøre på tydelig opparbeidede veier, kan ikke være avgjørende. Det kan forklare en villfarelse, men ikke gjøre den aktsom.

Påtalemyndigheten har først under ankeforhandlingen nedlagt påstand om at Høyesterett avsier ny dom. Når saksforholdet er så klart som i denne saken, og de faktiske forhold ikke er bestridt, finner jeg at det bør gjøres.

Når det gjelder botens størrelse, har påtalemyndigheten nedlagt påstand i samsvar med foreleggene. Jeg finner at påstanden bør tas til følge. Jeg vil likevel reise spørsmål om et slikt bøtenivå er tilstrekkelig til å skape den nødvendige respekt for forbudet mot motorisert ferdsl i utmark. Jeg viser for øvrig til uttalelser i [Rt-1989-1361](#).

Jeg stemmer for denne dom:

1. A, f. *.*.1968, dømmes etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 12 jf § 3 til en bot på 1.000,- - ettusen - kroner, subsidiært 2 - to - dagers fengsel.
2. B, f. *.*.1933, dømmes etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 12 jf § 3 til en bot på 2.000,- - totusen - kroner, subsidiært 4 - fire - dagers fengsel.